

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnissaat pillugit inatsisissatut siunnersuummut missingiutip (Nuummi inissiisarfimmi kinguaassiuutitigut pinerluuteqarsimasut katsorsarneqarnissaannut inissanik pilersitsineq, ukiukitsunik pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasoqartillugu pineqaatissiisutit sakkortusineqarnerat, inissiisarfinni imigassamik aanngajaarniutinillu atuinnginnissamut suliniutit, nikanarsaataasumik ajuallatsitaarujussuarnermi eqqunngitsuliorfigineqartoq suliassanngortitsinngikkaluartoq unnerluussisussaataitaasut pineqaatissiinertaqanngikkallartumik unnerluussisussaataitaanerat, inatsisit unioqqutillugit aningaasatigut iluanaaruteqartarnerup pinerluutinngortinnera, iluanaarutininik arsaarinnissinnaanerup annertusinera, aamma nakkutigineqartussanngorluni eqqartuunneqarnermut atatillugu tarnip pissusiinik ilisimasalimmit katsorsarneqarnissamut peqquneqarneq) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut. Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Knud Mathiasen, Inuit Ataqatigiit

1. Siunnersuutip pingaarnertut imarisai ataatsimiititaliallu oqaaseqaatai

Siunnersuut pingaarnertut makkuninnga imaqarpoq:

1.1. Nikanarsaataasumik ajuallatsitsinerit ilungersunarnerpaat pillugit suliani unnerluussisussaataitaasut pineqaatissiinertaqanngikkallartumik unnerluussisinnaanerannik atuutilersitsineq

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 99-imi nikanarsaataasumik ajuallatsitsisarneq pillugu aalajangersakkamik unioqqutitsinerit tamarmik ullumikkut inummit namminermit unnerluutiginnissutaasussaapput. Taamaalilluni ajuallatsitaasoq nammineerluni eqqartuussivinni suliassanngortitsisuusaaq.

Nikanarsaataasumik ajuallatsitsinerit ilungersunarnerpaat pillugit suliani unnerluussisussaataitaasut pineqaatissiinertaqanngikkallartumik unnerluussisinnaaneratt siunnersuutikkut atuutilersinneqassaaq. Matumani pineqarput:

- Suliani sakkortuumik pasilliut eqqortuunngippat.
- Suliani pisuutitsineq tusagassiuutit amerlasuunniit atuarneqartartut imaasigut saqqummiunneqarsimappat imaluunniit siaruaanneqarluni, pasisaanerlu innarligaasumik annertuumik ajoqusiisinaappat.
- Suliani inuk pissutsimik pisortani atorfimminik suliaminilluunniit annaasaqassutigisinnaasaanik pasisaappat, imaluunniit.
- Suliani, sakkortuumik pasinninneq kinaassutsimik isertuussilluni siaruaanneqarsimappat.

Pisortat unnerluutiginnissinnaanerisa nassataraa unnerluussisussaataitaasup unnerluutiginnittusaaanera, kisianni tamanna aatsaat pinerlineqartup nammineerluni nalunaarutiginninneratigut. Taamaalilluni eqqartuussinerup assersuutigalugu tusagassiorfitsigut kissaatiginanngitsumik allaaserineqarnermik nassataqarnissaanik annilaanngateqarluni pinerlineqartup tamanna kissaatiginngippagu unnerluussisussaataitaasoq unnerluutiginnissanngilaq.

Inatsisartut 2018-imi ukiakkut ataatsimiinnermi aalajangigaat (UKA2018/104) siunnersuutikkut malinneqarpoq.

1.2. Aningaasanik malunnarunnaarsaasarnermut inerteqqut

Aningaasanik malunnarunnaarsaasarnermut inerteqqut siunnersuutikkut atuutilersinneqarpoq, tassa pinerluttup pinerlunnermi kingorna iluanaarutitik nammineerluni malunnarunnaarsaasinnaaneranut inerteqqut.

Aningaasanik malunnarunnaarsaasarneq pinerluttulerinermi inatsimmi tillitanik atueqataanermut aalajangersakkamut ilaatinneqarnikuvoq (§111). Taamaattorli tillitanik atueqataasarneq pillugu aalajangersagaq nammineerluni malunnarunnaarsaasarnermut atuutisneqarsimanngilaq.

Aningaasanik malunnarunnaarsaasarnermut namminerisamik aalajangersakkamik nammineerluni malunnarunnaarsaasarneq pillugu imaqartumik ilanngussinikkut nammineerluni malunnarunnaarsaasarnermut inerteqqut atuutsinneqalerpoq.

Pinerlunnikkut toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit iluanaarutininik, inatsisit unioqutillugit pilersimanerininik malunnarunnaarsaanissaq siunertaralugu allannngortitsineq nuussinerlunniit aalajangersakkamut ilaatinneqarpoq.

1.3.Meeqqanit 15-it inorlugit ukiulinnit arsaarinninneq

Inatsisinik unioqutitsilluni iluanaarutininik imaluunniit aningaasanik taakku amerlaqataannik arsaarinnissinnaanermut pinerluttulerinerimi inatsimmi § 166 periarfissiivoq. Arsaarinnittarnermulli malittarisassat pinerluttulerinerimi inatsimmi immikkoortut pingajuata ataani pineqaatissiissutit pillugit immikkoortoq II-miipput. Tamatuma nassataanik meeqqanit 15-it inorlugit ukiulinnit arsaarinnittoqarsinnaanngilaq, tassami Iliuutsit meeqqanit 15-it inorlugit ukiulinnit iliuuserineqartut pineqaatissiinermik kinguneqarsinnaannginnerat pinerluttulerinerimi inatsimmi § 16-imi aalajangersarneqarpoq.

Arsaarinninneq siunnersuutikkut “iliuutsimut pillaatissutaasinnaasumut pillaaatani inatsisitigut allatut kinguneqartitsinertut” nalilerneqarpoq. Taamaalilluni arsaarinninneq pineqaatissiinertertut iluseqarunnaassaaq 15-illu inorlugit ukiulinnut atorneqarsinnaalerluni.

1.4.Pissarsianik arsaarinninnissamut periarfissaq annertusisaaq

Iliuuserisaaq annertuumik pissarsissutaasinnaasutut isikkoqarpat inatsisinillu unioqutitsineq immikkut peqqarniitsuuppat pigisanik aningaasanik nalilinnik pinerluummumut pisuutitaasup piinik tamakkiisumik ilaannaalluunniit arsaarinninnissamut pinerluttulerinerimi inatsimmi § 168, imm. 1 periarfissiivoq (“iluanaarutininik annertusisamik arsaarinninnermik” taaneqartoq). Taamaalilluni pigisaaq aningaasanik nalilik unioqutitsinerunngitsumik periuseqarluni imaluunniit aningaasat unioqutitsinani pissarsiarisimasat atorlugit pissarsiarineqarsimasooq pineqartup ilimanarsisinnngippagu suliani taamaattuni pineqaatissinneqartumit aningaasanik pigisanillu naleqartunik arsaarinnittoqarsinnaavoq. Taamaalilluni uppersaasussaataaneq illuanut saanneqarsimavoq: pigisat nalillit pinerlunnikkut pissarsiarineqarsimanerininik unnerluussisussaataasooq ilimanarsisitsisussaataani pineqaatissinneqartoq taamaattoqannginneranik ilimanarsisitsisussaataavoq.

Annertusisamik arsaarinnissinnaanerup atuuffia siunnersuutikkut annertusineqarpoq, taamaalillutik ikiaroonartut pillugit inatsisinik unioqutitsinerit ilaatinneqalerlutik. Ikiaroonartooq pillugu inatsisinik unioqutitsinermit pissarsianik annertusisamik arsaarinnittoqarsinnaalernerat tamatuma nassataraa, tamanna naak inatsisinik unioqutitsineq immikkut peqqarniissusilik pineqanngikkaluarpalluunniit.

Paatsoornartoqaqqunagu Inatsisinut Ataatsimiititaliamit maluginiaqquneqarpoq, nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 2.4.2.2-mi tamanna pillugu inatsimmut missingiummi aalajangersakkamut kukkusumut innersuussisoqarsimammat.

1.5. Nakkutigineqartussanngorluni eqqartuunneqarnermut atatillugu tarnip pissusaanik ilisimasalimmit katsorsagaanissamik peqquneqarneq

Pineqaatissinneqartup nakkutigineqartussanngorluni pineqaatissinneqarnermut atatillugu makkununga katsorsarneqarnermik atugaqarnissaanik eqqartuussiviup aalajangersaasinnaanera pinerluttulerinermi inatsimmi § 135, imm. 1-imi aalajangersarneqarsimavoq

- Atornerluinermut katsorsartinneq,
- Nakorsamit katsorsartinneq, imaluunniit
- Tarnimigut/atoqatigiinnermut tunngasutigut katsorsartinnermik

Tamatuma saniatigut tarnip pissusaanik ilisimasalimmit katsorsarneqarnermik atugaqartitsinissamik aalajangersaasoqarsinnaasoq inatsimmut piareersaatini piunasaqaatigineqarpoq. Tamannali aalajangersakkami erseqqissumik allassimanngilaq.

Aalajangersagaq taaneqartoq siunnersuutikkut erseqqissarneqarpoq, taamaalilluni nakkutigineqarnissamut pineqaatissiinermut atatillugu tarnip pissusaanik ilisimasalimmit katsorsarneqarnermik atugassiisoqarnissaanik eqqartuussiviup aalajangersaasinnaanera erseqqissumik allassimalerluni.

1.6. Inissisarfinni imigassamik ikiaroornartumillu nakkutilliineq

A) Pulaartunik nakkutilliineq:

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup torersuunissap imaluunniit isumannaatsuunissap tungaatigut soqutigisassat aallaavigalugit inissinneqarsimasut pulaartoqarsinnaanerannik killilersuinissamut malittarisassanik aalajangiisinnaaneranut pinerluttulerinermi inatsimmi § 215, imm. 3 piginnaatitsivoq. Aalajangersakkamut piareersaatit malillugit pulaartussat pulaarsinnaanermut piunasaqaatit qaatiguuminnik nassataminnillu misissuiffigineqarnissamik atugassinneqarnissaannut aalajangersagaq atornerqarsinnaavoq.

Aalajangersakkap nassatarisaanik nalunaarutikkut pulaartunik misissuisarnermut malittarisassanik aalajangersagaqarpoq (Pulaartoqarneq pillugu nalunaarut). Malittarisassat taakku malillugit immikkoortortaqaarfimmi matoqqasumi pulaartoqarnissamut akuersissuteqarnissamut pinngitsoorani maleruagassaavoq, pulaartup qaatiguumi nassatamilu misissorneqarnissaanut akuersinissaa. Malittarisassat taamaattut immikkoortortani ammasuni ilaannakortumilluunniit ammasuni atuutsinneqarsinnaapput, taakkunanili pinngitsooratik maleruagassaasariaqaratik.

Paatsoornartoqaqqunaguli Inatsisinut Ataatsimiititaliamit maluginiaqquneqassaaq, inatsimmut nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 2.7.1.2-mi tamanna pillugu inatsimmut missingiummi aalajangersakkanut kukkusunut innersuussisoqarmat.

Pulaarnissamut akuerineqarsinnaanermut piumasagaatitut pulaartussap qaatiguuminik nassataminillu misissuiffigineqarsinnaaneranut malittarisassanik aalajangersaasinnaanermut periarfissat siunnersuutikkut annertusineqarput. Pulaartup qaatiguuanik nassataanillu misissuereernermit aamma taassuma atisaanik atugaanik misissuisoqarsinnaavoq.

Inatsimmut missingiummut nassuiaatini ilisimatitsissutigineqarpoq tamatuma saniatigut pulaartunik misissuinermit qimminik ikiaroorartunik ujaasisartunik atuisinnaanermut malittarisassanik nalunaarutikkut aalajangersaasoqassasoq.

B) Inissinneqarsimasunik nakkutilliineq

Inissinneqarsimasut supoorsilluni misiligummik imaluunniit quumik misiligummik tigusiffigineqarnissamik pisussaaffilernerisigut imigassamut ikiaroorartumullu misiligummik tigusinissamut periarfissaq siunnersuutikkut atuutinneqalerpoq. Misiligutaasumik aamma aalajangersimasumik pasitsaassaqarnermi taamak misiligummik tigusisoqarsinnaavoq.

Misiligummik tunniussinissaq inissinneqarsimasumit itigartitsissutigineqarpat, pineqartoq imigassamik ikiaroorartumilluunniit eqqusseriaraluarnermut, tigummiarnermut, atugaqarnermut pillaatitut atugassiissutaasartut assinginik pillaatitut atugassinneqarsinnaavoq. Tassa:

- mianersoqqusineq
- Akiliisitaaneq
- Aneersinnaanermut akuersissummik arsaagaaneq
- Inimut kisimiittarissamut inissinneqarneq ("pillaatitut inissinneqarfik")

Taamaalilluni inissinneqarsimasumut supoorsilluni misiligummik imaluunniit quumik misiligummik tunniussinissamik itigartitsisumut pillaatitut atugassiissut peqqarniinnerpaaq – inimut kisimiittarissamut inissinneqarneq – aamma atorineqarsinnaavoq.

Pillaatitut atugassiissutit inissinneqarsimasumut imigassartorsimalluni ikiaroorartumulluunniit paasineqartumut atorineqartartut matumani atorineqarsinnaaneri pillugit Inatsisinut Ataatsimiititaliaq oqaaseqaatissaqanngilaq.

Pillaatitulli inissinneqarfimmik atuinermut tunngatillugu ataatsimiititaliap maluginiarsimavaa inimut kisimiittarissamut inissinneqarneq annilaanganermik, nikallungalerujussuarnermik kiisalu imminut ajoqusernissamut toqunnissamulluunniit ulorianartorsiornermik nassataqarluni peqqissutsikkut annertuumik akornusiisnaasoq peqqissuseq pillugu ilisimatusaatinit takutinneqarsimasoq.

Taamaamat kisimiittarissami inissiinerit Sverigemi Norgemilu pillaatitut inissinneqartarfittut atorineqanngillat.

Aammattaaq ataatsimiititaliap maluginiarsimavaa Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq pillugu ataatsimiititaliaata 2016-imi kaammattuutigisimagaa Danmarki pillaatitut inissinneqartarfinnik atuisarnerminik taamaatitsissasoq.

Kiisalu ataatsimiititaliamit maluginiarneqarsimavoq Danmarkimi pillaatitut inissinneqartarfinnut piumasaaqatitaqanngitsumik inissiisarnerit ukiuni kingullerni arfinilinni amerlassutsikkut qaffarujussuarsimasut. Kalaallit Nunaanni inissiisarfinni pillaatitut inissinneqartarfiit qanoq atorneqartiginerat pillugu tamanit pissarsiarineqarsinnaasunik kisitsisitigut paasissutissaateqartoqanngilaq.

Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut sakkortunerpaamik kaammattuutigissavaa Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup (ilaatigut) pillaatitut inissinneqartarfinnik atuneq pillugu kisitsisitigut paasissutissanik ukiumoortumik saqqummiussisalernissaanik sulissuteqaqqullugit. Naalakkersuisut tamanna pillugu Naalagaaffimmi oqartussanik oqalliseqateqarnerminnik ataatsimiititaliamik malinnaatitsinissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

1.7. Qanittumiinnissamik tunngaveqarnerup, pineqaatissiisummik naammassinninnermut atuuttup saneqqunniisaanut periarfissaq annertusisaaq (inissiisarfirmik toqqaaneq)

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 196, imm. 1 malillugu inissiisarfirmut inissinneqarneq sapinngisamik pineqaatissinneqartup angerlarsimaffianut qanittumi naammassineqassaaq (Qanittumiinnissamut tunngavik).

Qanittumiinnissamillu tunngavik § 196, imm 2 malillugu pisuni assigiinngitsuni arlalinni erseqqinnerusumik nassuiarneqartuni saneqqunneqarsinnaavoq, matumani ilaatigut:

- Eqqartuussaq najugaqarfimmi qanittuaniittumi paaqqinniffimmi kingullermik inissitaanermi nalaani pinerluuteqaqqissimappat imaluunniit paaqqinniffiup maleruagassaanik peqqarniitsumik unioqquutitsisimappat.
- Eqqartuussaq innarligaanissaanut illersorniarlugu tamanna pisariaqartutut isigineqartariaqarpat.
- Pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfiup paaqqinniffiutaani inissanik tamakkiisumik atuinissap tamanna pisariaqalersippagu.

Qanittumiinnissamik tunngaveqarnermik saneqqutsisinnaaneq siunnersuutikkut annertusineqarpoq, taamaalilluni pisuni makkunani qanittumiinnissamik tunngavik aamma saneqqunneqarsinnaalerluni

- eqqartuunneqartoq perorsaariaatsikkut, nakorsatut imaluunniit allatigut immikkut ittumik ikiorniarlugu,
- pinngitsoortinniarlugu, inissinneqarsimasup qanigisami arlaata suliffigisaani inissinneqarnissaa,
- pinngitsoortinniarlugu, eqqartuunneqarluni inissinneqarsimasup

- pinerluffigisimasaata atorfilittap imaluunniit taassuma qanigisaata suliffigisaani inissinneqarnissaa

Ilaatigut kinguaassiutitigut pinerluuteqarsimasunik Nuummi inissiisarfimmut, katsorsartinnissamut periarfissanik pilersitsiffiusussamut inissiisinnaaneq malittarisassatigut siunnersuutigineqartutigut periarfissaalerpoq.

Peqatigitillugu inatsimmut nassuiaatini erseqqissaatigineqarpoq arnanik pineqaatissinneqarsimasunik immikkut arnanut immikkoortortanut inissiinermi qanittumiinnissamik tunngavik saneqqunneqarsinnaasoq, tamanna ullumikkut periarfissaareerpoq.

Arnanik pineqaatissinneqarsimasunik immikkut arnanut immikkoortortanut inissiiniarluni qanittumiinnissamik tunngavimmik saneqqutsinermut tunngatillugu Inatsisinut Ataatsimiititaliap maluginiarpa Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik arnanut immikkoortortanik pingasunik pilersitsisimasoq:

- Nuummi arnanut immikkoortorta ammasoq
- Nuummi arnanut immikkoortorta matoqqasoq
- Ilulissani arnanut immikkoortorta ammasoq

Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu arnat pineqaatissinneqarsimasut inissiisarfimmut arnanut immikkoortortaqqanngitsumut inissinneqarnissamik qinnuteqarsinnaapput, tamanna pissutsit immikkut ittut ajornartinnigippassuk. Aammattaaq ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu arnanut immikkoortortamut taarsiullugu sumiiffimmi pineqaatissiisummik naammassinninnissamik qinnuteqaatit ilinniakkamik ingerlataqarnermik, suliffimmut aalajangersimasumik attuumassuteqarnermik imaluunniit meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik najorteqarnermik tunngaveqartut kisimik nalinginnaasumik akuerineqartarput.

Peqatigitilluguli ataatsimiititaliap paasisoraa arnanut immikkoortortami pineqaatissiisummik naammassinninnermut taarsiullugu sumiiffimmi naammassinnissinnaaneq pillugu aalajangiinerit pisumiit pisumut nalilersuinermik tunngaveqartussaasut, tamannalu nunat tamalaat isumaqatigiissutaat tunngavigalugit pisussaaffinnik mianerinnilluni pisussaasoq, matumani aamma inissinneqarsimasut meeraasa Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pillugit Isumaqatigiissutaat naapertorlugit pisinnaatitaaffiinik. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq Meeqqat Pillugit Isumaqatigiissummi pisinnaatitaaffiit aamma meeqqanut 15-it sinnerlugit ukiulinnut atuummata.

Ataatsimiititaliap Naalackersuisut kaammattussavai Naalagaaffimmi oqartussanik kiisalu Inuit Pisinnaatitaaffii Pillugit Sullissivimmik (Institut for Menneskerettigheder) oqaloqatiginnillutik ajornartorsiummik tamatuminniga qulaajaaviginninniaqqullugit. Naalackersuisut ataatsimiititaliamik malinnaatitsinissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

1.8. Inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik pinngitsaaliinerni kinguaassiuutitigullu allatut iliuseqarnerni pineqaatissiissutit qaffasissusaat.

Siunnersuutikkut pinerluttulerinermi inatsimmi § 77-imi pinngitsaaliilluni atoqateqartarnermut tunngasumi aalajangersakkamik ilanngussisoqarpoq, tassani pineqaatissiissummik toqqaanermi inatsimmik unioqquutitsinermi 18-it inorlugit ukiulimmut kanngutsaattuliorneq immikkut ittoq pingaartinneqassasoq allassimalluni.

Aamma meeqqanut 12-it inorlugit ukiulinnut piumassutsimik tunngaveqarluni kinguaassiuutitigut atoqateqarneq aalajangersakkamut ilaatinneqarpoq, tassami pisut taamaattut § 77, imm. 1, nr. 3-mi atuuttumi pinngitsaaliilluni atoqateqarnertut nalilerneqarmata.

Peqatigitillugu inatsimmut nassuiaatini piumasaqaataavoq 18-it inorlugit ukiulinnik pinngitsaaliilluni atoqateqarnermut kinguaassiuutitigullu allatut iliuseqarnermut pineqaatissiissutit qaffasissusiat 50 %-imik qaffanneqassasut.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup tusarniaanermut akissuteqaammimi oqaatigaa pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkamik aalajangersimasumik inioqquutitsinermut pineqaatissiisarnerup qaffasissusilerneqarnissaanut erseqqinnerusunik najoqqutassiisoqartoq, tamatumani qaffaanissaq siunertaralugu.

Taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi tunngavinnik toqqammaviusunik unioqquutitsisoqarpoq.

Taamaammat Naalakkersuisut saqqummiussissummini Inatsisartut aalajangigaannik UPA2020/138-mik siunnersuutikkut atuutilersitsineq pillugu allassimasaat ilaannakortumik ilumoortortaqrpoq. Inatsisartut akuersissutiginninnerminni suliani meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluinernut tunngasumi pineqaatissiissutinik Kalaallit Nunaanni unnerluussisussaataasut sukaterinissaat kaammattuutigalugu Naalakkersuisunut naalagaaffimmi oqartussanut saaffigineqqusipput.

Inatsisartut taamaalillutik aalajangiinnerminni aqqissuussinermik pinerluttulerinermi inatsimmi tunngavinnik toqqammaviusunik inioqquutitsinngitsumik siunniussipput: Suliani pineqartuni pineqaatissiissutit qaffasissumik inissinneqarnissaannik unnerluussisussaataasooq kaammattuuteqartassaaq, taamaalillutik eqqartuussiviit (eqqartuusseqataasartunit innuttaasunit inatsisinillu illersugaasutut misigisimanerup aqqani aallartitaasunit peqataaffigineqartunit) pineqaatissiissutip qaffanneqarnissaa (qanorlu annertutigisumik qaffanneqarnissaa) aalajangerneqartassaaq. Taamak aqqissuussineq minnermik ataasiarluni atornerneqarnikuvoq, taamani Inatsisartunik akulerutsitsiffiunngitsumik unnerluussisussaataasup suliniuteqarneratigut tamanna pilluni.

Pinerlutsaaliuinermi Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermut akissuteqaamminni maluginiaaqusipput pillaatip sivisussusaata pinerluuteqaqqittarnermut sunniutigisartagaa killeqartoq ilisimatusaatini takuneqarsinnaasoq kiisalu pineqaatissinneqartup qanoq kingorna pinerluuteqaqqissinnaaneranut sunniuteqarpallaanngitsoq (recidiv).

Taamaalilluni pineqaatissiisummik sukaterinerup namminerminik meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluisoqartarneranik ikilisaanermut tapiuteqarsinnaanera ilimagineqarsinnaanngilaq.

Akerlianilli pineqaatissiisummik sukaterinissamut tunngavilersuutit allat isumaliutigineqarsinnaapput.

Inatsisitigut illersugaasutut misigisimaneq (tassa innuttaasut pineqaatissiisummik qanoq ittumik naleqquttuursorinninnerat) tunngavilersuutaasinnaavoq – tamanna naak innuttaasut meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluisoqarneranut tunngatillugu pineqaatissiisutitut tulluurtutut isigisaat pillugit misissuisoqarsimannikkaluartoq.

Tunngavilersuut alla tassaasinnaavoq, imaassinnaammat katsorsaalluni iliuseqarnerit sivikitsumik inissiisarfirmiinnermi iluatsissinnaanngitsut sivisunerusumik inissiisarfirmiinnermi iluaatsinneqarsinnaanerat. Isiginneriaaserli taanna inatsimmut missingiummut nassuiaatini allaaserineqanngilaq.

Kiisalu tunngavilersuutaasinnaavoq pineqaatissiisutininik sukaterinikkut nunami maani piffissamik killiligaanngitsumik inissitassanngorlugit pineqaatissinneqarsimasut sanilliuissinermi amerlasoorujussuusut ikilinissaat takorloorneqarsinnaammat. Aammattaaq isiginneriaaseq taanna inatsimmut missingiummut nassuiaatini allaaserineqarsimannngilaq.

Pineqaatissiisarnerup 50 %-imik qaffanneqarnissaa matumani siunnersuutigineqarpoq. Sooq 50 %-erpiaap toqqarneqarsimaneranut tunngavilersuut inatsimmut missingiummut nassuiaatini nassuiarneqanngilaq.

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata tusarniaanermut akissuteqaamminni maluginiaaqua meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluineq pillugu suliat ilaanni aalajangersimasuni pineqaatissiinerit toqutsinerit peqqarniinnerusut pillugit suliani pineqaatissiisutaasartutut qaffasissuseqalissasut (ukiuni arfineq marlunni - arfineq pingasuni inissiisarfirmiinneq).

Maannakkut meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluineranut pineqaatissiisarnerup qaffasissusaa inatsimmut missingiummi § 1, nr. 5-imut nassuiaatini erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarpoq.

Pineqaatissiisutit qaffanneqarnissaannik siunnersuutigineqartoq inissiisarfinni, maannakkut unammillernartorsiorfioreersuni inissaqartitsiniarnikkut artukkerneqarnermik nassataqassaaq. Taamaammat naatsorsuutigisariaqarpoq, pineqaatissinneqarnermiit pineqaatissiisummik

naammassinninnermut inissineqarnissap tungaanut qaammatit ingerlasut amerlinerat pineqaatissiissutinik sukaterinerup nassatarissagaa. Isiginneriaaseq taanna – aammattaaq innuttaasut inatsisinit illersugaasutut misigisimanerannut sunniuteqartoq – inatsimmut missingiummut nassuiaatini allaaserineqanngilaq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut kaammattorpai pinerluuteqarsimasunik inissiisarfinni inissaqartitsiniarnikkut pisariaqartitanik nalimmassaanissamik pisariaqartitsineq pillugu Naalagaaffimmi oqartussanik oqaloqatigiinnequllugit.

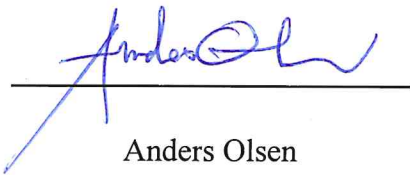
2. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa.

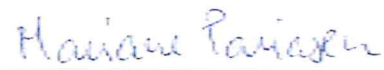
Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

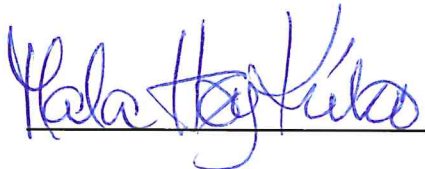
Harald Bianco
Siulittaasoq
Inuit Ataqaatigiit

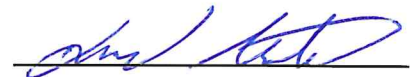
Anders Olsen
Siumut

Mariane Paviassen
Inuit Ataqaatigiit

Mala Høy Kúko
Siumut

Knud Mathiassen
Inuit Ataqaatigiit